

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 438/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Albínom Lanczom, advokátom, Mierová 1435/33, Galanta, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 29 T 53/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 14. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal konať okresnému súdu v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a „*prepustiť ho do dvoch mesiacov na slobodu*“, zároveň žiada priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 33 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z formálneho hľadiska sa ústavná sťažnosť javí, že bola spísaná sťažovateľom, keďže je písaná rukou a je ním podpísaná. K sťažnosti je priložené splnomocnenie pre advokáta „*a) na podanie ústavnej sťažnosti v súvislosti s prieťahmi v trestnej veci vedenej OS Trnava v spojení s KS Trnava pod spisovou značkou 29T/53/2021 (6To/17/2022); b) zastupovanie v právnej veci špecifikovanej v písm. a)*“. Ústavnú sťažnosť doručil ústavnému súdu splnomocnený advokát prostredníctvom elektronickej pošty so svojím zaručeným elektronickým podpisom. Z jej odôvodnenia možno vyvodiť, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v nadväznosti na to aj porušenia práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 29 T 53/2021 z 12. januára 2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 6 To 17/2022 z 24. februára 2022 právoplatne odsúdený za tam uvedené trestné činy, proti rozhodnutiam ktorým podal prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie.

4. Zo zistení ústavného súdu v súčinnosti s okresným súdom vyplýva, že súd 18. júla 2023 postúpil dovolanie sťažovateľa spolu s na vec sa vzťahujúcim spisom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), pričom od podania dovolania zisťoval majetkové pomery sťažovateľa, vykonával procesné úkony spojené s priznaním odmeny ustanoveným obhajcom a pred predložením veci vyzýval sťažovateľa na podanie kvalifikovaného dovolania, keďže ním podané dovolanie nebolo riadne podané. Zároveň ústavný súd zistil, že predmetná vec najvyššiemu súdu napadla 19. júla 2023 a je vedená pod sp. zn. 1 Tdo 43/2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti argumentuje, že okresný súd od podania jeho dovolania 19. júla 2022 bol dlhodobo nečinný (v trvaní 271 dní, pozn.), keďže bezodkladne nevykonával procesné úkony spojené s predložením veci dovolaciemu súdu. Uvádza, že 30. januára 2023 zaslal okresnému súdu doplnenie dovolania a tvrdí, ku dňu podania ústavnej sťažnosti jeho vec nebola postúpená najvyššiemu súdu na rozhodnutie, pričom poukazuje na obdobie od 7. septembra 2022 do 30. novembra 2022, keď bol spis zapožičaný Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom, a pripúšťa, že toto obdobie nie je možné pričítať na ťarchu okresného súdu. Zdôrazňuje, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a v dôsledku prietáhov v napadnutom konaní dochádza aj k porušeniu jeho práva na osobnú slobodu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v dovolacom konaní.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd v úvode uvádza, že vzhľadom na okolnosti uvedené v bode 2 tohto rozhodnutia mal pochybnosti týkajúce sa náležitostí ústavnej sťažnosti (ktorých nesplnenie by mohlo viesť

k jej odmietnutiu podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, pozn.), ako aj toho, či sťažovateľ bol v čase spísania ústavnej sťažnosti zastúpený advokátom. Samotnú ústavnú sťažnosť, ktorá sa javí ako spísaná samotným sťažovateľom, napriek tomu vyhodnotil ako obsahovo zrozumiteľnú a pomerne zodpovedajúcu zákonným požiadavkám, aby mu v záujme materiálnej ochrany práv sťažovateľa umožnila realizovať meritórny ústavný prieskum.

9. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že povinné právne zastúpenie v konaní pred ústavným súdom (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nie je samoúčelné, ale spočíva predovšetkým v zabezpečení kvalifikovaného chránenia a presadzovania práv a záujmov sťažovateľa ako advokátovho klienta [§ 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov]. Špecifickosť konania pred ústavným súdom vyžaduje splnenie podmienky povinného právneho zastúpenia z dôvodu, aby advokát na jednej strane poskytoval čo najúplnejšiu právnu pomoc, ktorú jeho klient potrebuje, a na strane druhej, aby ústavný súd nebol neúmerne zaťažovaný nekvalifikovanými návrhmi. Zmyslom obligatórneho právneho zastúpenia je aj to, aby ústavná sťažnosť bola spísaná advokátom, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ju podpíše advokát alebo sťažovateľ (m. m. IV. ÚS 246/2020).

III.1. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

10. Pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

11. Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

12. V napadnutom konaní okresný súd vykonával procesné úkony potrebné na predloženie spisu najvyššiemu súdu, ktorý má rozhodnúť o podanom dovolaní sťažovateľa. Vec sťažovateľa teda nebola z právneho hľadiska zložitá na posúdenie, pretože išlo o bežné administratívne úkony okresného súdu v dovolacom konaní.

13. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, je potrebné podotknúť, že sťažovateľ napriek tomu, že svoju vec urgoval, sám prispel k predĺženiu dovolacieho konania, keďže, ako to vyplýva z prílohy ústavnej sťažnosti, podal dovolanie bez splnenia potrebných náležitostí a okresný súd ho vyzýval na podanie kvalifikovaného dovolania.

14. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v priebehu napadnutého konania, vychádzajúc pritom z ústavnej sťažnosti a zo svojich zistení. Sťažovateľ podal dovolanie 19. júla 2022, v období od 7. septembra 2022

do 30. novembra 2022 bol spis zapožičaný inému súdu (čo tvrdí aj samotný sťažovateľ, pozn.) a následne súd rozhodoval o trovách konania. Po výzve súdu z 2. februára 2023 na podanie kvalifikovaného dovolania prostredníctvom zvoleného obhajcu sťažovateľ zaslal doplnenie dovolania, ktoré okresný súd v júli 2023 postúpil najvyššiemu súdu na rozhodnutie.

15. V tomto smere neobstojí sťažnostná argumentácia založená na úplnej nečinnosti okresného súdu pri predkladaní veci dovolaciemu súdu, ktorá v konečnom dôsledku netrvala tak dlho, aby ústavný súd mohol dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa, aj keď je v okolnostiach tejto veci potrebné postup súdu posudzovať osobitne, keďže ide v podstate iba o administratívne úkony prvostupňového súdu. Keďže od doplnenia dovolania do jeho postúpenia najvyššiemu súdu uplynulo nanajvýš päť mesiacov, je potrebné ústavnú sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú.

16. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 71/2018, I. ÚS 139/2020). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (napr. I. ÚS 358/2019, I. ÚS 85/2021).

17. Pojem zbytočné prietahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, II. ÚS 600/2017, III. ÚS 638/2017). Ústavný súd už tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

18. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené, keďže nezistil dôvody, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ústavnú sťažnosť sťažovateľa už pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 2 ústavy

19. K návrhu sťažovateľa vysloviť porušenie aj jeho práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, ktoré (porušenie) odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a prikázať okresnému súdu, aby sťažovateľa prepustil na slobodu, ústavný súd poznamenáva, že keďže nebola zistená príčinná súvislosť medzi postupom okresného súdu v napadnutom konaní a porušením základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzala do úvahy ani príčinná súvislosť s namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a vzhľadom na to ústavný súd aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy

20. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, sťažovateľ zjavne stotožňuje obsah tohto základného práva a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje absenciu relevantnej ústavnoprávnej argumentácie. Sťažovateľ nijako neodôvodňuje porušenie označeného práva a neuvádza žiadne právne argumenty, aby jeho ústavná sťažnosť v tejto časti spĺňala náležitosti kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (IV. ÚS 124/08, III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 225/2016, III. ÚS 313/2016, I. ÚS 291/2017, III. ÚS 570/2017, IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020).

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

22. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 15. augusta 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu